

“

‘We moeten er zand in strooien, in het apparaat’

Johan Witteveen thuis in Wassenaar.

FOTO: WIEBE KESTRA

Marijn Jongmsma
Wassenaar

‘De macht van het kapitaal is veel groter geworden, en moet ingeperkt worden.’ Nee, dit is geen uitspraak van een SP-voorman, maar van een vooraanstaande VVD’er: Johan Witteveen.

Vandaag neemt de bijna 93-jarige econoom officieel afscheid als hoogleraar van de Rotterdamse Erasmus Universiteit, al dateert zijn feitelijke vertrek al van een halve eeuw geleden, toen hij werd benoemd tot minister van Financiën.

Witteveen noemt zichzelf een ‘sociaal liberaal’, en verzet zich als zodanig tegen de gedachte dat de mensheid gebaat is bij een volledig vrij kapitaalverkeer. Kortetermijngewin gaat vaak ten koste van sociale cohesie en een rechtvaardige inkomensverdeling, zo stelt de nestor van de Nederlandse economische wetenschap.

‘Je moet ook kijken naar het nationaal belang’, aldus Witteveen in een interview met het FD. ‘Zie hoe de Fransen daarmee omgaan. Ik geef ze groot gelijk. De Nederlandse Bank was destijds tegen de overname en opsplitsing van ABN Amro, maar de overheid wilde er niets aan doen.’

De econoom, in de jaren zeventig de eerste en tot nu toe enige Nederlandse topman van het IMF, wijst ook op de draai die zijn voormalige werkgever heeft gemaakt. ‘Internationale kapitaalstromen zijn losgelaten. Nu staat het IMF beperkingen weer toe. Begrijpelijk en juist. We moeten dingen beperken, ook op het gebied van overnames.’

Witteveen voelt mee met de Franse econoom Thomas Piketty, die in zijn spraakmakende boek *Le Capital au XXIe siècle* waarschuwt voor een toenemende ongelijkheid in de wereld. ‘Socialisten zijn heel lang voorstander geweest van hoge belasting op erfenissen. Maar in de praktijk zijn de tarieven alleen maar gedaald, omdat kapitaal zich zo gemakkelijk kan verplaatsen. Door die vrijheid is de macht van het kapitaal toegenomen. Ik ben het met Piketty eens dat de successierechten moeten worden verhoogd en ik ben ook een grote voorstander van de Tobintaks (heffing op financiële transacties, red.). Het gaat allemaal te gemakkelijk. We moeten er zand in strooien, in het apparaat.’

INTERVIEW
Pagina 7

